

Vergaderjaar 2023–2024

32 637

Bedrijfslevenbeleid

Nr. 649

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 juli 2024

Op maandag 27 mei jl. organiseerde de commissie voor de Rijksuitgaven in de Tweede Kamer het evenement V-100. Daarin zijn een aantal vragen gesteld (kenmerk 2024Z09450/2024D22250) aan mijn voorganger, de Minister van Economische Zaken en Klimaat. In deze brief ga ik hierop in.

De Minister van Economische Zaken,
D.S. Beljaarts

1.

Waarom wilde u het MKB met de TEK-regeling ondersteunen? Welke argumenten wogen daarbij mee?

Antwoord

De TEK was een tijdelijke regeling gericht op het energie-intensieve mkb dat geconfronteerd werd met stijgende energieprijzen als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Met de TEK heeft de overheid beoogd tijdelijk een deel van de gestegen energiekosten van het energie-intensieve mkb over te nemen.

2

Hoe omschrijft u de toegevoegde waarde van het MKB? Welk beeld heeft u van het MKB?

Antwoord

Het mkb heeft een grote toegevoegde waarde voor de Nederlandse economie. Mkb'ers zijn verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de werkgelegenheid in ons land en essentieel voor onze economie en ons verdienvermogen.

3

Op welke manier heeft u de input van het MKB verwerkt bij het opstellen van de TEK-regeling? Hoe heeft u berekend hoeveel budget er voor de regeling moest worden gereserveerd?

Antwoord

Conform de motie van de heer Van Haga (Kamerstuk 36 200, nr. 134), is er gesproken met verschillende brancheverenigingen. Mijn ministerie heeft, samen met RVO, VNO-NCW en MKB-Nederland een aantal bijeenkomsten georganiseerd waar de branches zijn geïnformeerd over de werking van de regeling en het aanvraagproces.

Op basis van onder meer gegevens van het CBS is een inschatting gemaakt van het aantal bedrijven dat gebruik zou kunnen maken van de TEK. Ook is bij de berekeningen uitgegaan van de op dat moment geldende verwachting dat de energieprijzen zouden stijgen. Dit heeft ertoe geleid dat aanvankelijk voor de TEK een bedrag was voorzien van tussen € 1,6–3,2 mld. En bij de opening van de TEK werd rekening gehouden met ongeveer 57.000 aanvragen.

4

Hoe kan het dat er voor de TEK-regeling 1,4 miljard euro werd gereserveerd, maar slechts 156 miljoen euro werd uitgekeerd en uiteindelijk 100 miljoen euro wordt teruggevorderd?

Antwoord

Dit heeft te maken met het aantal TEK aanvragen (q) en de energieprijzen (p) die allebei lager waren dan verwacht waardoor het initiële budget voor de TEK niet volledig aangewend hoeft te worden. Zo zijn er aanzienlijk minder TEK-aanvragen (ongeveer 11.000) ingediend dan waarmee vooraf rekening is gehouden. Ik verwacht dat een van de belangrijkste redenen hiervoor gelegen is in de lager dan geanticiperde hoogte van de energieprijzen gedurende de looptijd van de TEK. Aangezien de TEK-compensatie is gebaseerd op de ontwikkeling van deze prijzen, geldt dat des te hoger de energieprijzen zijn, des te meer TEK aanvragen en uitkeringen deze tot gevolg zullen hebben. Het benodigde budget voor de regeling ademt dus voor een belangrijk deel mee met ontwikkeling van de energieprijzen. Op basis van energieprijzen over 2023 verwacht RVO dat na vaststelling van de subsidies de totale uitkering ongeveer € 60 miljoen

zal bedragen, op basis van € 156 miljoen voorschotten, € 8 miljoen nabetalings en circa € 104 miljoen vorderingen.

5

In hoeverre was u zich ervan bewust dat met de TEK-regeling een MKB-er een financieel risico liep op een terugvordering? Heeft u dit ook gecommuniceerd met het MKB? Wat had in uw ogen het MKB kunnen of moeten doen om te voorkomen dat budget moest worden teruggevorderd?

Antwoord

Vanaf het begin van de TEK was bekend dat het risico op terugvordering bestond. Hier is bijvoorbeeld op ingegaan in de Kamerbrief van 9 februari 2023.¹ Om dit risico zo klein mogelijk te houden, is daarom ook het voorschotpercentage aangepast van aanvankelijk 60% naar 35%, zoals toegelicht in de Kamerbrief van 20 maart 2023.² Daarnaast heeft RVO in de beschikking vermeld dat het definitieve subsidiebedrag lager kan uitvallen, afhankelijk van de ontwikkeling van de energieprijzen in 2023. Verder heeft RVO alle TEK-ontvangers en branches verschillende brieven gestuurd waarin is gewezen op het terugvorderingsrisico. Dit is ook aangegeven op de website van RVO.

Sommige bedrijven hebben geprobeerd het risico op terugvordering te minimaliseren door te wachten met het indienen van een TEK-aanvraag. Ik denk dat dit een goede manier is geweest om het betreffende risico te verlagen, al zullen niet alle bedrijven daar uiteraard de financiële mogelijkheden voor hebben ervaren. Zeker op het moment dat de energieprijzen hoog waren. Het is goed om te vermelden dat er ruime terugbetalingsmogelijkheden zijn voor bedrijven die compensatie moeten terugbetalen.³ Indien nodig kan in overleg met RVO ook naar maatwerkoplossingen worden gezocht.

6

Wat heeft u van de TEK-regeling geleerd? Wat gaat u doen om in aanloop naar een volgende crisissituatie in het MKB een meer doeltreffende regeling op te kunnen tuigen?

Antwoord

Voor alle regelingen geldt dat deze zo doeltreffend mogelijk worden opgesteld in de zin dat altijd zo transparant en objectief duidelijk wordt gemaakt voor welke doelgroep de regeling bedoeld is en wat de voorwaarden zijn om hiervoor in aanmerking te komen. Daarnaast beijver ik me ook om de werking van de regeling zo eenvoudig mogelijk te maken voor ondernemers en deze ook begrijpelijk toe te lichten in de regelings tekst. Tegelijkertijd heeft de Algemene Rekenkamer onlangs onderzoek gedaan naar de TEK en ook de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat heeft in dit verband op 28 maart jl. gevraagd naar de eventuele verbeterpunten van de TEK. Ik beoordeel nu op welke wijze het beste hieraan invulling kan worden gegeven in de vorm van bijvoorbeeld een evaluatie van de TEK. De lessen die daaruit komen, kunnen van nut zijn bij de ontwikkeling van eventuele nieuwe regelingen.

¹ Kamerstuk 32 637, nr. 531.

² Kamerstuk 32 637, nr. 557.

³ Zie voor meer informatie over de terugbetalingsmogelijkheden TEK terugbetalen (rvo.nl).